

## همایش بورس ۱۴۰۰

سال کرونایی ۱۳۹۹ که در آخرین روزهای آن به سر می‌بریم، سالی بس دشوار برای جامعه ایرانی و اقتصاد کشور بوده است. این همایش به سنت هر ساله می‌خواهد چشم‌اندازی از اقتصاد و قیمت‌دارایی‌ها در سال ۱۴۰۰ ارائه دهد؛ این کار آسانی نیست، چرا که ارائه آن به درک روشنی از موقعیت کنونی اقتصاد سیاسی ایران و پیش‌بینی روابط خارجی کشور نیازمند است.

استاد محترم آقای دکتر تیمور رحمانی با احاطه گسترده خود بر نظریه و عمل اقتصاد ایران، تصویری از اقتصاد ایران را ارائه خواهند داد که وقوع آن در سال ۱۴۰۰ محتمل‌تر خواهد بود. این تصویر به‌ویژه در حوزه سیاست‌های پولی که عرصه تخصصی سخنران است و با قیمت‌دارایی‌ها رابطه تنگاتنگی دارد، از دقت بالایی برخوردار است و توجه حاضران در جلسه را به آن جلب می‌کند.

قیمت‌دارایی‌های موضوع سرمایه‌گذاری در طول سال ۱۳۹۹ با رشدهای شدید و نیز کاهش‌های شدید همراه بوده است. در بازار سهام این افزایش‌ها و کاهش‌ها به‌ویژه پراسیب بوده است، و حجم معاملات را به شدت کاهش داده است. وضعیت جاری بازار سهام حاصل انتظارات نامحتمل و بی‌پایه از

قیمت ارز، نگرانی‌های سرمایه‌گذاران خرد کم‌تجربه و بی‌اطلاع، و نسبت بالای سرمایه‌گذاری مستقیم به سرمایه‌گذاری غیرمستقیم در بورس و فرابورس ایران است. در این میان سیاست‌های اخیر بانک مرکزی برای کنترل نقدینگی نیز بی‌تأثیر نیست.

به‌رغم افت‌وخیزهای نگران‌کننده بازار سرمایه و فرصت‌هایی که پس از استقبال عامه مردم از این بازار، به رایگان از دست رفت، دستاوردهای این بازار در دو سال اخیر چشمگیر و برگشت‌ناپذیر است و می‌توان پیش‌بینی کرد که پس از گذر از دوره‌ای که در آن هستیم، این بازار به رشد خود ادامه خواهد داد. ابعاد این بازار آن‌چنان گسترده شده که در سطح منطقه، بازار ایران با بازارها سایر کشورها مقایسه‌پذیر شده است.

به‌رغم این که بازار در فشار سیاست‌های کلان اقتصاد سیاسی ایران قرار گرفته، مدیران بازار سرمایه می‌توانند تدابیری را به کار گیرند. مثلاً افزایش قابل‌ملاحظه صندوق‌های سرمایه‌گذاری و سبدگردان‌ها با هدف تشویق سرمایه‌گذاری غیرمستقیم ربطی به تحریم یا قیمت ارز ندارد. یا برای کاهش تدریجی محدودیت‌های دامنه نوسان که سال‌هاست از آن به مثابه ابزار کاهش تلاطمات قیمت سهام استفاده می‌شود، باید تدبیر شود. صف‌نشینی در دو جهت خرید یا فروش به‌ویژه در دو سال اخیر که شاید در نیمی از روزهای آن صف‌ها تکرار شده نتیجه مثبتی به همراه نداشته است. بازار

سرمایه ایران آن قدر توسعه یافته که در سال ۱۴۰۰ حداقل در مورد بخشی از نمادها، دامنه نوسان را حذف کنیم.

بازار بدهی هم رشد قابل ملاحظه‌ای یافته است، هر چند که سهم شهرداری‌ها و بخش خصوصی در آن باید تقویت شود. توسعه بازار بدهی به معنای تخصیص بهتر منابع سرمایه‌گذاری است و می‌تواند معضل تنگنای اعتباری بخش خصوصی را تخفیف دهد، همان‌گونه که در این سال‌های دشوار بودجه دولت، کمک مؤثری به دولت کرده است. به‌رغم تلاطم و بی‌ثباتی در اقتصاد کلان، بانک مرکزی توانسته تاحدی از عدم‌ثبات سیاست‌گذاری در بازار بدهی‌های دولت بکاهد. شکل‌گیری بازار اوراق دولتی نقدشونده و راه‌اندازی عملیات بازار باز در این شرایط دشوار اقتصادی موفقیت بوده است. حالا نوبت آن است که بخش خصوصی حداقل سهمی بیست درصدی از این بازار داشته باشد. مدیران بورس در سال ۱۴۰۰ باید با حمایت از ارتقای خدمات رتبه‌بندی و با فاصله گرفتن از سیاست درخواست تضامین بانکی، و تبدیل به اوراق بهادار کردن تسهیلات رهنی دریچه‌های جدیدی برای تأمین مالی بخش خصوصی بگشایند. توسعه بازار بدهی به مدیریت سرمایه‌گذاری کارآمدتر صنعت بازنشستگی و بیمه عمر در ایران نیز کمک خواهد کرد.

آقایان دکتر حسینی مقدم، مؤمن زاده و فرهنگ حسینی در این همایش از تحولات بازار سرمایه کشور و چشم انداز آن برای سال ۱۴۰۰ صحبت خواهند کرد.

بازار مسکن در وضعیت دشواری قرار گرفته که در چند دهه اخیر هم سابقه نداشته و می توان از آن به درستی به عنوان بحران یاد کرد. آقای دکتر زاوه در این نشست این وضعیت دشوار را تبیین خواهند کرد. افزایش بی رویه قیمت زمین و ساختمان که فراتر از قیمت های نظری رفته است از یک طرف و کاهش درآمد سرانه و محدودیت بودجه خانوار از طرف دیگر شرایط بسیار دشواری را پدید آورده است که تعبیر «بن بست» از آن نادقیق نیست. در این شرایط به دلیل نبود تقاضای مصرفی و چسبندگی قیمت ها، پیش بینی رکود میان مدت در این بخش چندان دشوار نیست. برای خروج از این وضعیت باید شاهد ابتکارات جدی دولت، به ویژه در حیطه تقویت بازار رهن باشیم؛ اقداماتی که به دلیل ضعف جاری بودجه متأسفانه محتمل به نظر نمی رسد.

قیمت های طلا نیز در سطح ملی و بین المللی در دو سال اخیر دستخوش تلاطم های جدی بوده است. کاهش جاری قیمت های آن در هفته های اخیر سرمایه گذاران ایرانی را آزار داده است. آقای رادپور یکی از بهترین محققانی است که می توانند این وضعیت را برای ما شرح دهند و آینده بازار را ترسیم کنند.

سرمایه‌گذاری در رمزارزها کماکان موقعیت قانونی ناروشن دارند؛ حتی در سطح بین‌المللی تصویر روشنی از موقعیت قانونی این دارایی در دست نداریم. آقای دکتر خدارحمی در این همایش ما را با آخرین تحولات در این زمینه آشنا خواهند کرد.

زحمت جمع‌بندی در مورد موقعیت بازار دارایی‌ها در ایران و چشم‌انداز قیمت‌ها در سال ۱۴۰۰ این بار برعهده آقای دکتر سیدعلی حسینی است. با تشکر از حضور شما در این همایش؛ با تشکر از استادان، مدیران و کارشناسان محترمی که در این جلسه صحبت می‌کنند؛ و با تشکر از دست‌اندرکاران اجرایی این نشست سالانه، آرزو می‌کنم که مجموعه سخنانی‌های ارائه‌شده در این همایش به کار شما بی‌آید، تصویری پیش روی شما قرار دهد تا در سال ۱۴۰۰ بهتر سرمایه‌گذاری کنید، و در عین حال کمک کوچکی به ارتقای بازار دارایی‌ها در ایران باشد.